ΕΝΩΣΙΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΡΙΘΜΟΣ 12

ΕΚΔΟΤΗΣ ΒΑΣΙΛ. Σ. ΚΑΛΔΑΪΤΖΑΚΙΣ | ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΕΝΕΛ. Μ. ΠΑΠΑΔΑΚΙΣ | ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΑΣΜΠΝΟΣ

Ἐν Ρεθύμνῃ τῇ 4 Ἰανουαρίου 1909

Η „ΕΝΩΣΙΣ"

ΕΥΧΕΤΑΙ

Εἰς τοὺς κ. κ. Συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας αὐτῆς πᾶν ἐπιθυμητὸν κατὰ τὸ νέον ἔτος

1909

Παρῆλθεν ἐπὶ τέλους τὸ δίσεκτον ἔτος, ὅπερ ἐὰν μείνῃ ἀλησμόνητον διὰ τὰς τραγικὰς καταστροφὰς ὁλοκλήρων πόλεων, αἵτινες ἀπετέλεσαν τὴν τελευταίαν του πρᾶξιν, θὰ σημειωθῇ συγχρόνως ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ὡς ἔτος κατ' ἐξοχὴν μεγάλων πολιτικῶν γεγονότων καὶ μεταβολῶν δύναται τις εἰπεῖν ἀελπίστων.

Ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος ἐν Τουρκίᾳ ἡ ἀποτίναξις τῆς τουρκικῆς ἐπικυριαρχίας ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, διεκδικούσης πλήρη πολιτειακὴν αὐτοτέλειαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, ἡ ἐπέκτασις τῆς κυριαρχίας τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης, καὶ ἡ ἀνακηρυχθεῖσα τῆς Κρήτης προσάρτησις εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι γεγονότα τὰ ὁποῖα δὲν ἀφορῶσι μόνον τὰς χώρας ἐντὸς τῶν ὁποίων συνετελέσθησαν, ἀλλὰ ἀπασχολοῦσιν ὁλόκληρον τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν, ὡς μεταβάλλοντα τὴν πολιτικὴν μορφὴν καὶ τὴν διεθνῆ σχέσιν αὐτῶν.

Ἀλλ' ἂν τὸ ἐκπνεῦσαν ἀνεκίνησεν καὶ ἔθετο τὰ πρὸς τὰ γεγονότα ταῦτα σχετιζόμενα μεγάλα πολιτικὰ ζητήματα, εἰς τὸ ἀρξάμενον ἀφίεται ἡ μελέτη καὶ ὁριστικὴ αὐτῶν ἐπίλυσις καὶ διαρρύθμισις.

Διὰ τὸ ζήτημα ἡμῶν ἰδιαιτέρως χαιρετίζομεν τὸ νέον ἔτος ὡς ὑπὸ τοὺς αἰσιωτέρους οἰωνοὺς ἀνατέλλον, φορὸν ἐλπίδων μεγάλων καὶ βασίμων.

Αἰδιαπραγματεύσεις περὶ τῆς Ἑνώσεως τῆς Κρήτης ἔχουσι χωρήσῃ εἰς σημεῖον τοιοῦτο, ὥστε εἰπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε νὰ στηρίζηται ἡ πεποίθησις τῆς ταχείας αὐτῆς διεθνοῦς ἀναγνωρίσεως.

Ἡ διὰ τῆς ἐξαγγελλομένης προσεχοῦς ἀναχωρήσεως τῶν διεθνῶν στρατῶν ἐπικειμένη ἄρσις τῆς κατοχῆς ἐν Κρήτῃ, καταδεικνύει τὴν ὡριμότητα τοῦ κρητικοῦ ζητήματος καὶ τὴν ἀφεκτον αὐτοῦ ἐν ἐλαχίστῳ πλέον χρόνῳ αἰσίαν λύσιν.

Κάλλιστος οἰωνὸς εἶναι καὶ ἡ ὁμόθυμος ἀρθρογραφία τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου. Ὁ Ἀγγλικὸς ἰδίως, ὃν διέκρινε μεγάλη συντηρητικότης μετ' εὐμενείας συζητῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀνεπιφυλάκτως δημοσιεύει πλέον τὴν εὔδησιν τῆς ἐπικειμένης προσαρτήσεως εἰς τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον τῆς Κρήτης.

Οὕτως εἰς τὸν ἀρξάμενον ἐνιαυτὸν θὰ ἀκουσθῇ ἡ ὡραία ἐπῳδὸς τοῦ μεγάλου ἔπους τῆς ἐθνικῆς τῆς Κρήτης σταδιοδρομίας.

ΕΤΟΣ 1909 — 1910

Ἐντυπώσεις—Σκέψεις
Ἐλπίδες—Ὄνειρα !

Ἐκυλίσθη εἰς τὸ ἀχανὲς βάθος τῆς αἰωνιότητος ἓν καὶ πάλιν ἔτος. Μαζὶ μὲ τὴν διέλευσίν του διέρρευσαν ἐλπίδες, πόθοι, ὄνειρα. Ὁ ἄνθρωπος ἀσθενὴς διαβάτης ἐπὶ τοῦ πλανήτου, ταξειδιώτης ἐφήμερος ὑπομένει τὸ παρὸν μὲ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα αἰσιωτέρου πάντοτε μέλλοντος καὶ λησμονεῖ τὸ παρελθόν. Ἀλλ' ἐν τῇ διεξόδῳ τοῦ χρόνου ὅστις ἀδιάφορος παραμένει πρὸ τῶν πόνων τοῦ ἀνθρώπου, ποσάκις δὲν ἀναπολεῖ τις εὐτυχεῖς τοῦ παρελθόντος στιγμάς, καὶ δὲν ἀναζητῇ εἰς τὰς γλυκείας ἀναμνήσεις αὐτοῦ ἀνακούφισιν διὰ τὰς θλίψεις τοῦ παρόντος ! Ἀλλά, φεῦ, παραμένουσι μόνον ἀναμνήσεις, ὄνειρον φευγαλέον, καὶ ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν φράσιν ποιητοῦ, αἱ ἀναμνήσεις παρελθούσης εὐδαιμονίας ἀποτελοῦσι ρυτίδας τῆς ψυχῆς. Ἀλλ' ἡ ἐλπὶς δὲν δύναται ποτε νὰ ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οἷα δήποτε βαθμῷ κοινωνικῇ καὶ ἂν ἀνήκῃ οὗτος διότι τότε ὁ ἀνθρώπινος βίος θὰ ἦτο ἄνευ σκοποῦ, ἄνευ προορισμοῦ· ἐν τῇ ἀρχῇ δ' ἑκάστου ἐνιαυτοῦ ἰδίᾳ παρὰ τὰς πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεις τὰς ὁποίας ἐδοκίμασά τις εἰς τὸ ἐκλιπὸν ἤδη ἔτος, ἀρχίζει νὰ πλάττῃ ἐν τῇ φαντασίᾳ του νέας ἐλπίδας, μέχρις ὅτου ὁ μὲν ἐκ τύχης συνθηκῶν εὐνοϊκῶν καὶ αὐτοδουλίας φυσικῆς, πραγματώσει ἐν μέρει τὰ γλυκέα ὄνειρά του, ὁ δὲ, καὶ τοῦτο συμβαίνει τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ δοῦλῳ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἀπὸ ἀτυχήματος εἰς ἀτύχημα περιπίπτων, διαλέπει ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ ὄνειρά του διαλυόμενα, τὰς ἐλπίδας διαψευσθείσας, τοὺς πόθους του ἀπραγματοποιήτους. Ἡ ἀδρὰ νεᾶς ἐλπίζει πάντοτε ν' ἀποκτήσῃ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της, μέχρις ὅτου ἴδῃ αὐλακούμενον τὸ ὡραῖον πρόσωπόν της ἀπὸ τὴν πράκτην ρυτίδα, τῆς ὀδηκέρας σθεννομένης ἀρκτίστης, τὸ πρῶτον φεῦ! μελανὸν σημεῖον τοῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ τῶν ὀνείρων της· ὁ νεανίας οὗ τὰς σκέψεις ἰδοῦσι εἰσάτι ἡ καρδία καὶ τὸ αἰσθημα, διαβλέπει ἐν τῇ πράξει, ὅτι ἡ σκληρὰ πραγματικότης δὲν συμβαδίζει πάντοτε μὲ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς καρδιᾶς του, καὶ ὅτι ἡ ψυχρὰ λογικὴ ἔστι διάφορος τῶν νεανικῶν του φαντασιοπληξιῶν . . . ὁ ταλαίπωρος γέρων παρασύρει καθ' ἑκάστην τὸ ἀσθενὲς σαρκίον του βαρύτερον μέχρις ὅτου καταλήξει εἰς τὸ φυσικὸν τέρμα τοῦ βίου.

Ἀλλὰ τὰ ἀτυχήματά εἰσιν ἀναπόσπαστα μὲ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ἀτυχήμασι δὲ δοκιμάζονται οἱ χαρακτῆρες καὶ ἐνισχύεται τις μᾶλλον διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου. Ἐν τῇ ἀνομοιότητι καὶ διαφορᾷ ἔγκειται ἡ ἁρμονία τοῦ κόσμου, παρὰ δὲ τὰς ἐνυπαρχούσας τῷ ἀνθρώπῳ ἐλλείψεις ἀποτελεῖ οὗτος τὸ τελειότερον δημιούργημα τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνωτέρας δυνάμεως ἥτις διέπει τὰ πάντα.

Ὁ ἄνθρωπος διὰ μέσου τῆς παρόδου τοῦ χρόνου δὲν παρέμενεν ὁ αὐτὸς ἐκ τῆς ἀγρίας κατστάσεως ἐν ᾗ διετέλει κατὰ τὰς πρώτας περιόδους τῆς ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας ἐμφανίσεώς του ἢν ὠνόμασε Γῆν, καὶ ἐκ τοῦ μονήρους βίου δν ἐν ἀρχῇ ἄγε, ἀπετέλεσε κοινωνίας, πολιτείας· αἱ διάφοροι προλήψεις θεῖαι, ἀπετέλεσε κοινωνίας, πολιτείας· αἱ διάφοροι προλήψεις αἵτινες ἐχώρισαν ἐπὶ μακρὰς ἐπὶ ἀλλήλων, ἀναπτύσσουσι καθ' ἑκάστην νέους δεσμοὺς σχέσεων κοινωνικῶν, ἐμπορικῶν, πνευματικῶν. Ὡς δὲ τὰς σχέσεις τῶν ἐν μιᾷ πολιτείᾳ μελῶν δυθμίζουσι κανόνες ὡρισμένου δικαίου, οὕτω καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας τῶν πολιτειῶν παρὰ τὴν ἔτι κρατῆσαν ἀρχὴν, τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου, τείνει νὰ ῥυθμίσῃ δίκαιον ὑψηλότερον, τὸ διεθνὲς (DROIT INTERNATIONAL) ὅπερ ὑπεράνω τῆς βουλήσεως ἑκάστης πολιτείας τεθέμενον, διαγράφει τὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἑκάστη δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὰ ὀεδικαιολογημένα συμφέροντά της.

Ἀλλὰ καθήκον ἑκάστου ἀνθρώπου εἶναι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα πρὸς εὐδαιμονίαν τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας καὶ πολιτείας ἧς ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέλος, ὑπεράνω τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος ἵστασι τὸ τῆς πατρίδος, καὶ πρεσβύτερον τὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Εὐτυχὴς τὰ ἄτομα ἅτινα σὺν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων συνεβάλοντο καὶ πρὸς τῆς ἀνθρωπότητος τοιοῦτο ἐν τῷ μέτρῳ τῶν ἑαυτῶν δυνάμεων.

Ἐν τῇ γενικῇ συμβολῇ ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου οὕτως εἰπεῖν ἐυδαιμονίας, διὰ τῆς διοικήσεως εὐγενεστέρων ἰδεικῶν, ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ καταλάβῃ ἰδίαν τῶν λαμπροτέρων σελίδων τῆς παγκοσμίου ἱστορίας ὑπηρξεν ἡκιστὶ πάσης εὐγενοῦς σκέψεως ὡς καὶ τῆς λατρείας τοῦ ἀρίστου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ—Ἐν αὐτῇ διὰ τοῦ Πλάτωνος ὀνειροπολήθη τὸ πρῶτον ἡ ἰδέα παγκοσμίου πολιτείας, ὁπαδοὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν πολλοὶ τῶν φιλοσόφων τοῦ 19 αἰῶνος οἵτινες ἐκήρυξαν ὅτι τοὺς ἀνθρώπους δὲν χωρίζει οὐδεὶς πλέον φραγμὸς, καὶ ὅτι κοινὴ πάντων πατρὶς εἶναι ἡ Γῆ.

Ἀλλὰ μέχρις ὅτου αἱ τοιαῦται ὀρθαὶ ἴσως θεωρητικῶς ἰδέαι λάβωσι σάρκα καὶ ὀστᾶ ἐπιβλέπεται εἰς τὰ ἄτομα καὶ τὰ ἔθνη ἅτινα δημιουργοῦσιν ἤδη μέλλον, καὶ εἰσὶ προωρισμένα νὰ ζήσωσι, ἐργασία σύντονος καὶ συστηματική. Ἡ ἀρχὴ ἑκάστου ἔτους δέον νὰ εὑρίσκῃ ταῦτα κρείττονα τοῦ παρελθόντος διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ μέλλοντος—Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ ἀρχόμενον νέον ἔτος θὰ ἐπιδείξῃ τέρμα καὶ εἰς τὰς ἐλπίδας καὶ πόθους μας τοὺς ἐθνικοὺς εὐέλπιδες χαιρετίζομεν τὸ νέον ἔτος 1909 μὲ τὴν ἐνδόμυχον εὐχὴν ὅπως τὸ ἔτος 1910 ἀποδεχθῶμεν ὡς μέλη ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς Πατρίδος !

Σούλιος

Σ' ΤΟ 1909

Καινούργιε Χρόνε ! Πέρασε ἀπὸ χρυσὲς ἀψίδες
Ὅπου γιὰ σένα ἔχομε στημένες νὰ διαβῆς,
πλεγμένες ἀπὸ τὰ ὄνειρα ἀπ' τὲς χρυσὲς ἐλπίδες
ποῦ πλάσσαμε τόσο καιρὸ γιὰ σένα πρὶν ἔρθῃς

Χίλια καλῶς μᾶς ὥρισες, καινούριε Χρόνε πάλι
Ἐλπιδοφόρος ἔρχεσαι μὲ ὄνειρα χουσά·
Δὲν ἦθες σὲ κακοὺς καιροὺς, ὡς ἦλθαν τόσοι ἄλλοι
Φέρνεις ἐλπίδες ἄφθονες καὶ δῶρα περισσά !

Δὲν φέρνεις πειὰ ὡς ἔφεραν ἀμέτρητ' ἄλλοι χρόνοι
μονάχα τὴν ἀπελπισιὰ, τὴν μαύρη λύπη μόνο
Δὲν εἶνε πειὰ φορτίο σου, 'σὰν ἄλλοτε, οἱ πόνοι
Δὲν ἔχουν πειὰ τὰ δάκρυα, ταλμάτια σου ὡς θρόνο !

Μᾶς ἔρχεσαι χαρούμενος, γεμᾶτος εὐτυχία
Κι' ὡς δῶρο σου τὴν λευθεριὰ μὲ χάρι μᾶς δωρεῖς·
Δὲν ἔρχεσαι βαρύθυμος, μόνο μὲ προθυμία
Καὶ, μὲ τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς σ' τὰ μάτια, μᾶς θωρεῖς

«Καλῶς μᾶς ἦλθες !» μὲ χαρὰ ὅλος ὁ κόσμος ψάλλει
Καὶ τὶ χαρὰ στὸ φεύγε σου, ὦ χρόνε, ἂν ἰδοῦμε
Ἐλεύθερα στὴ μητρικὴ ἐλεύθερη ἀγκάλη
Τὰ μέρη τ' ἀλευθέρωτα ποῦ κλαῖνε καὶ πονοῦνε

Καινούργιε Χρόνε ! Πέασε ἀπὸ χρυσὲς ἀψίδες
ὅπου γιὰ σένα ἔχομε στημένες νὰ διαβῆς,
πλεγμένες ἀπ' τὰ ὄνειρα, ἀπ' τὲς χρυσὲς ἐλπίδες
ποῦ πλάσσαμε τόσο καιρὸ γιὰ σένα πριν ἔρθῃς

Ρέθυμνον 1—1—09 Ὁ **Παροδίτης**

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΥΡΙΣΙΑΣ

ΤΟ ΟΠΛΟΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΤΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΔΥΝΑΜΙΑΣ

Χωρὶς ἀμφιβολίαν ἡ γυνὴ εἶνε ὑποδεεστέρα τοῦ ἀνδρός. Ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας, δηλαδὴ τῆς προσωποποιήσεως τοῦ ζεύγους ἐκείνου τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν ἀλόγων συγκριτικῶς πιθήκων μετεβλήθησαν εἰς λογικοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς σκέψεως καὶ τὴν διὰ τοῦ λόγου ἐπικοινωνίας, ἡ γυνὴ παρίσταται εἰς πᾶσαν περίστασιν κατωτέρα ἐν πᾶσι τοῦ ἀνδρός. Αἱ γενεαὶ διεδέχθησαν τὰς γενεὰς καὶ οἱ αἰῶνες τοὺς αἰῶνας, ἡ γῆ ἠλλαξε διαφόρους μορφὰς καὶ φάσεις, ἀλλ' ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀλήθεια ἔμεινεν ἀμετάβλητος. Πολλοὶ ὑπέθεσαν ὅτι αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι κατέστησαν τὴν γυναῖκα ὑποδεεστέραν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπεχείριον τοῦ ἀνδρός.

Τὰ πάντα ὅμως ἐν τῇ φύσει ἀποδεικνύουν τὴν μόνον ὑπεροχὴν τοῦ ἄρρενος ἐπὶ τοῦ θήλεος. Μόνον μία περίπτωσις ἀφίνεται διὰ τὴν γυναῖκα. Καὶ δὲν ἀφίνουν αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ἀλλ' αὐτὴ αὕτη ἡ φύσις ἡ ἰδιότροπος ἡ μὴ ἔχουσα εἰς κανένα νὰ δόσῃ λογαριασμὸν τῶν πράξεών της.

Ἡ πονηρία

Ἰδοὺ ἡ ἔννοια καθ' ἣν ὑπερέχει ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρός. Μόνον κατὰ τὴν πονηρίαν, τὸ χάρισμα αὐτὸ τὸ δόλιον τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ εὐκόλως, ἄλλοτε μὲν ἐκ συμφέροντος, ἄλλοτε ὑπεῖκον εἰς ἀόριστόν τι ἰδεῶδες, ἄλλοτε ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως διὰ νὰ ὠφελήσῃ τοὺς ὁλαπτο-